

رضا قاسمی

تمثال

يا

هرکس مثل دیگری

رضا قاسمی

به ژرار و فردریک

Baran
Box 4048
163 04 SPÅNGA
SWEDEN

Tel & FAX
+ 46 (0)8 760 44 01

تئال
رضا قاسمی
چاپ اول، ۱۹۹۵
نشر باران
چاپ و صحافی: باران
ISBN : 91 88296-51 - 2

آدم های بازی :

- ۱ - مرد
- ۲ - زن
- ۳ - مأمور مخابرات

[سالن نه چندان بزرگ يك آپارتمان. اندکى به مریخته.
بر دیوار رو برو، تمثال نسبتاً بزرگ «رئیس کشور». با کمی
فاصله، چند پوستر نمایش های مختلف. سمت راست،
يک کاناپه. سمت چپ، يک گنجه. وسط، يک میز. روی
میز، مقداری کتاب، يک کپه سنگ و يک تلفن.]

مرد :	(با چتر زیر گنجه ای را که سمت چپ سالن است می کاود و لحظه ای بعد قطعه سنکی را از زیر گنجه بیرون می کشد. رو به اتاق دیگر) یوهانا، یکی دیگر پیدا کرد.
زن :	(از بیرون) آه! منتظرم بیشتر از اینها پیدا کنی!
مرد :	(سنکرا کنار سنک های دیگری که روی میز ریخته شده اند می کذارد) من این سنگها را به یادکار نگاه می دارم. مثل یک گنج. تا «فره دریک» و «والتر» هر روز ببینند و وقتی بزرگ شدند از من به ارث ببرند. (باز هم زیر گنجه کاوش می کند) این دختر... اسمش چیست؟ دختر خدمتگار را می گوییم که رفته بود پی شیشه بر، هنور نیامده؟
زن :	(داخل می شود) چرا، آمده. اما شیشه بُر گفته که امروز نمی تواند بباید.
مرد :	می بینی؟ شیشه بُر هم جرئت آمدن ندارد!
زن :	دختره هم همین رامیگوید. شیشه بر از ترس همسایه ها هیچ وقت نمی آید. (رو به اتاق دیگر صدا می زند) چه می خواهی دختر؟ حالا می آیم. (می رود بیرون و بی درنگ باز می گردد) او تو، یک کاغذ برایت رسیده.
مرد :	ببینم. (نامه را باز می کند و می خواند) آه! ... البته.
زن :	کاغذ از کیست؟
مرد :	از صاحب خانه است. اخطار کرده که خانه را تخالیه کنیم.

زن :	چطور ممکن است؟ آدم به این خوبی...
مرد :	(به کاغذ نگاه می کند) نوشته جرئت ندارد با نظر مردم مخالفت کند و با آنکه قلباً مایل نیست، جرئت نمی کند متنفذین را برنجاند.
زن :	می بینی اتو؟
مرد :	بله، بله، خوب می بینم. همه می مردم شهر ترسو اند. همه از هم می ترسند. هیچکس از ترس دیگری جرئت نمی کند حرفی بزند. (نامه را روی میز می اندازد) ولی برای ما اهمیتی ندارد، یوهانا. ما از این جا می رویم، می رویم به آمریکا.
زن :	اما اتو، فکر می کنی این کار صلاح است؟
مرد :	می خواهی بگویی در جایی بمانم که به من ناسزا گفتند، در جایی که به من «دشمن مردم» لقب دادند. در جایی که بینام کردند و پنجره های خانه ام را شکستند؟ راستی یوهانا، نگاه کن! پشت شلوار سیاه مرا هم پاره کرده اند!
زن :	ای وای! این بهترین شلوار تو بود!
مرد :	کسی که برای آزادی و حقیقت قیام می کند نباید بهترین شلوارش را بپوشد؛ تو می دانی که من در فکر شلوار نیستم. تو شلوار را برایم خواهی بوخت. اما آنچه تا زنده ام نمی توانم فراموش کنم اینست که این ها، این آدمهای عامی با من در افتادند ...

می کند. در نقش «پترا» دختر جوانشان) بله، باید بگویم
که اخراج شدم. (برمی گردد سر جای پیشین. دوباره در نقش
یوهانا) اخراج!

تو را هم اخراج کردند؟
(در نقش پترا) خانم «بوش» مدیر مدرسه جوابم گفت.
من هم فکر کردم بهتر است فوراً دست از کار بکشم.
کار بسیار به جایی کردی.

(در نقش یوهانا) کی فکر می کرد که خانم «بوش»
اینچود زنی باشد! (در نقش پترا) مادر، خانم «بوش»
هیچ تقصیری نداشت. خودم خوب نیدم که از اخراج
کردن من ناراضی است. ولی می گفت جرئت ندارد کار
دیگری بکند

(می خندد و دست هارا بهم می مالد) او هم جرئت ندارد
کار دیگری بکند. خوش مزه است.

(در نقش یوهانا) خوب، حوادث درینماک دیشب لابد...
(در نقش پترا) آه، نه. تنها حوادث دیشب نیست. پدر،
کوش کنید...

بگو.
(در نقش پترا) خانم «بوش» سه تا نامه به من نشان داد
که همین امروز صبح رسیده بود...
لابد نامه بی امضاء؟

زن : شکی نیست که با تو بد رفتاری کردند، او تو. اماً این دلیل
می شود که ما از وطن مان برویم و اواره بشویم؟
مرد : فکر می کنی اگر از این شهر به شهر دیگری برویم با
مردم بهتری رویرو می شویم؟ مطمئن باش که همه سر و
ته یک کرباس اند. کاش می دانستم کجا می شود یک
جنگل نست نخوردی یا یک جزیره نور افتاده پیدا کرد
و با قیمت ارزانی خرید!

زن : اما اوتو، فکر بچه ها را هم بکن!

مرد : یوهانا تو چه زن عجیبی هستی! ترجیح می دهی بچه ها
در چنین جامعه ای تربیت شوند؟ دیشب خودت نیدی
که نصف مردم عقلشان را پاک از دست داده اند، آن
نصف دیگر هم اگر می بینی که دیوانه نشده اند برای
آنست که حیوان محض اند، اصلاً شعور ندارند.
اما، جانم، باید بدانی که بی احتیاطی های دیشب تو طبعاً
بعضی پیش آمدرا را ایجاب می کرد.

مرد : درست است، اما، مگر آنچه من گفتم صد درصد
برست نبود؟ مگر این مردم هر چیزی را معکوس و
مسخر نمی کنند؟ مگر حق و ناحق را در هم نمی ریزند؟
مگر حقایق مسلم مرا در ریف دروغ ها نمی کذارند؟
زن : درست است. این از حماقت آنهاست، اما... (ناگهان،
انگار کسی داخل شده باشد رو می کند به سمت دیگر) به این
زودی از مدرسه برگشتی؟ (به سرعت جایش را عوض

مرد :	زدن : (در نهش پترا) مضمون نو تا از کاغذ ها این بود که یک نفر که یک وقت مهمان ما بوده، نیش در باشگاه حرف هایی در باره من زده. گفته که من افکار خیلی تند و آزادی دارم.
مرد :	زن : (در نهش پترا) امینوارم تو هم منکر نشده باشی؟
زن :	مرد : (در نهش پترا) البته که منکر نشدم. وقتی که من و خانم «بوش» تنها هستیم می بینم که او هم مثل من است. متجدد است. ولی حالا که تجدد و آزادی خواهی من سر زبان افتاده، دیگر جرئت نمی کند مرا در مدرسه اش نگاه دارد. (در نقش یوهانا) گفتی یک نفر که یک وقت مهمان ما بوده، این خبر را پخش کرده؟ او قو، اینهم مزد میهمان نوازی های تو!
مرد :	زن : ما دیگر در این بیغوله کثیف نمی مانیم. یوهانا، زود اسیاب ها راجمع کن، هر چه زودتر از اینجا برویم، بهتر است.
زن :	مرد : (در نقش یوهانا، اما باحالتی شبه برانگیز) هیس! مثل اینکه صدایی از
مرد :	زن : امروز منه اینکه حواست جای دیگه ست.
	[مرد به طرف کانابه می رود و مقابل آن به زانو می افتد، انگار کسی مقابل تابوتی.]

زن :	چه کار می کنی او تو؟
مرد :	[مرد آه سرشن را میان تشکجهه ی کاناپه فرو کرده است پاسخی نمی دهد. انگار پنهانی با صرعی خفیف پنجه در پنجه می کند.]
زن :	اوتو! (نگران به سمت او می رود و او را تکان می دهد.) چی شد؟ حالت خوبه او تو؟
مرد :	(آرام بر می خیزد) چیزی نیست.
زن :	معده ات درد می کنه؟
مرد :	نه، چیزی نیست.
زن :	پس ادامه بدیم.
مرد :	(در حالیکه به سمت کاناپه براه می افتند) بی فایده است، یوهانا.
زن :	دلسرد نشو، او تو.
مرد :	بی فایده است. نگاه کن! ساعت دوازده است.
زن :	خب من که داشتم جای «پترا» بازی می کردم!
مرد :	حالا وقتشه شهردار بیاد تو، بعد هم «نیلس ورسه»، بعد «تومسن» و «هاوستاد»، بعد «فره دریک» و «والتر». جای چند نفر می خوای بازی کنی؟
زن :	خب، می گی چه کار کنیم؟
مرد :	هیچی، تغته ش کنیم برم بی کارمون.
زن :	ما که غیر از این، کار دیگه ای نداریم.
مرد :	کار! تو عمرم هیچ وقت این طوری کارتاتر نکرده بودم.
زن :	خب ما که نمی تونیم از اونا بخوایم کار و زندگی شونو ول کتن و فقط بیان سرتیرین!
مرد :	مگه ما چه کار می کنیم؟
زن :	خب، وضع ما فرق می کنه.
مرد :	چه فرقی می کنه؟
زن :	ما پذیرفتیم که زندگی مون همین کاره.
مرد :	حرف من هم همینه.
زن :	خب چه کار می شه کرد؟ زندگی سخت شده.
مرد :	نخیر، مزه پول رفته زیر دندونشون! تازه فهمیدند که از اول باید می رفتند دنبال یه کار دیگه.
زن :	خب تو که این طوری فکر می کنی چرا یه نمایشنامه ای رو دست گرفتی که احتیاج به این همه هنریشه داره؟
مرد :	وقتی این کار رو دست گرفتم وضع فرق می کردم حالا.
زن :	خب اگه وضع فرق کرده گناه اونا چیه؟
مرد :	اونا تعهد کردند.
زن :	اونا تعهد نکردند یکسال و نیم از عمرشونو تلف کنن برای نمایشی که قرار بوده بعد از چهار پنج ماه بره روی صحنه!
مرد :	مگه من تصمیم گرفتم کار این همه عقب بیفته؟

زن :	تو تصمیم نگرفتی، ولی وقتی هیچوب لای چرخت میدارند خب اونا هم دلسرد می شند.
مرد :	حرف من هم همینه. اونا دلسرد شده اند.
زن :	می گی چه کار کنیم؟
مرد :	جل و پلاسمونو جمع کنیم و بريم یه خراب شده دیگه.
زن :	تو که می گفتی این کار خودکشی یه.
مرد :	اون موقع وضع فرق می کرد.
زن :	چه فرقی می کرد؟ از وقتی که وضع فرق کرده که دیگه فرق دیگه ای نکرده!
مرد :	اون موقع اگه کارت رو عقب می انداختند، مشکل تو این بود که به کسی که تادیروز سریرست سرخونه‌ی اجساد بوده و حالا شده رئیس تو، بفهمونی که تآتر منه یه بچه است، اگه به وقتی دنیا نیاد خفه میشه! اما حالا باید به هنریشه هات هم بفهمونی که این جسدی که رو دستت مونده، اگه نجیبی دیر یا زود بو می کنه. بیا... مثلاً امروز قرار بوده کار رو از اول تا آخر بگیریم. ساعت نزدیک دوازده است، هنوز هیچکس نیومده!
زن :	خب، یه کار دیگه دست بگیریم. یه کار جمع و جورتر! حالا؟ حالا که با هزار بدختی تونستیم سالن رو بگیریم؟
مرد :	اونم بعد از یکسال و نیم جون کندن؟
زن :	اولش شاید. تازه ما می تونیم بريم آمریکا. اونجا باید سلیقه‌ی عوام رو در نظر بگیریم، بعد هم هر شب از سوراخ پرده تعداد تماشاگرا رو بشمریم.
مرد :	با چی می خوای چرا غت بسوزه؟ این طور کار کردن یه مفهوم قرن نورده‌ی همی از تآتره!
زن :	(می خند) خب ما هم داریم یه نمایشنامه قرن نوزدهمی رو بازی می کنیم!
مرد :	پاشو بريم بینیم کدوم قبرستونی ما رو راه می ده. حالا واقعاً می خوای بری؟
زن :	مگه تو نمیای؟
مرد :	کجا؟
زن :	فرقی نمی کنه.
مرد :	تو فکر می کنی اون جاها کار کردن راحت تره؟
زن :	نه. ولی فکر می کنم دیگه مجبور نباشی به کسی که می خواهد تورو بخوره، یاد بدی کارد و چنگال رو با کدوم دستش باید بگیره.
مرد :	باز اینجا زیر پای ما قرصه. پاشیم بريم اونجا زمین بشوریم یا شب تا صبح نگهبانی بدیم که اجاره‌ی محل تمرين مونو در بیاریم؟
زن :	اولش شاید. تازه ما می تونیم بريم آمریکا.
مرد :	اونجا باید سلیقه‌ی عوام رو در نظر بگیریم، بعد هم هر شب از سوراخ پرده تعداد تماشاگرا رو بشمریم.

خب، دونفره اجراش می کنیم!
 کاری رو که یازده تا پرسوناژ داره؟
 چه عیسی داره؟ از ماسک استفاده می کنیم، برای
 جمعیت هم از عروسک.
 کاش من هم می تونستم روحیه‌ی تو رو داشته باشم. اما
 دیگه خسته شده ام.
 برای همینه که می گم برم به طرفی.
 می دونی بزرگترین بدبختی چیه؟
 که آدم بدبختی هاش هم کوچیک باشه! (می خندد)
 که آرزوهای آدم روز به روز کوچکتر بشن. من دیگه دام
 نمی خوداد هر نایشی رو می خواستم می تونستم به
 صحنه برم. دلم می خوداد این شکلات‌های مزخرفی که
 گاهی باهاش معده‌ی سوراخم رو پر می کنم اینطور
 کاغذش بهش نچسبیده باشه.
 خب از این به بعد بده من کاغذاشو برات جدا می کنم.
 [هردو می خندند.]
 یوهانا، اگه تو نبودی من چه کار می کردم؟
 (در حالی که او را نوازش می کند) شکلات‌هاتو می دادی
 یکی دیگه کاغذاشو جدا که؟!
 [هردو می خندند. مرد صورت زن را میان دستهایش
 می گیرد و ناگهان با حالتی شدید از عطفه سرش را روی
 شانه او می گذارد. زن او را نوازش می کند و بعد

زن : زن
 مرد : مرد
 زن : زن
 مرد : مرد
 زن : زن
 مرد : مرد
 زن : مرد
 مرد : مرد
 زن : مرد
 مرد : مرد
 زن : زن
 مرد : مرد
 زن : زن
 مرد : مرد

مرد : این هم خودش یه تجربه است.
 می ترسم اونایی که یه عمر به کارهای مبتداشون
 خنديديم به ريشمون بخندند.
 ابتدا مال ذهنیت عقب موشه است، نه شرایط کار.
 فکرشو بکن، ما الان نزدیک چهل ساله موشه!
 می دونم.
 مرد : هرجا برم چند سال طول می کشه تازیر پامونو سفت
 کنیم. مگه ما چقدر دیگه عمر می کنیم.
 مرد : (از داخل ظرفی یک شکلات بر می دارد و شروع می کند به باز
 تردن آن) اقلّاً نوع بدبختی هامونو عوض می کنیم.
 زن : ما تازه داریم به بدبختی های اینجا عادت می کنیم.
 مرد : بعضی بدبختی ها هست که آدم هیچ وقت بهش عادت
 نمی کنه. اینهمه مدت هنریشه ها با بی نظمی هاشون
 کار رو مختل کردند، اما هنوز که هنوزه، وقتی یکی
 نمیاد، یا دیر میاد، من طوری به خودم می پیچم، انگار
 یه مشت سوزن و خرده شیشه ریخته اند تورده هام.
 زن : (او را نوازش می کند) تو خسته شدی اوتو، بهتره چند
 روزی کار رو تعطیل کنیم و برم یه طرفی. برم جنگل،
 برم یه جانی که هیچکی نباشه. بعد هم بر می گردیم و
 یه کار جمیع و جور دست می گیریم.
 مرد : ما سر این کار خیلی جون کنديم.

ن Shim مثل او ن کالسکه هه.	مرد :	مرد
ک دوم کالسکه؟	زن :	زن
همونی که اسب رو از جلووش برداشتند و جاش موتور گذاشتند. از زیرش بگیر.	مرد :	مرد
یعنی چی؟ بلند کن، خوبه، بريم حالا. [گنجه را جابه جامي کنند.]	زن :	زن
بریم تا ته خط.	مرد :	مرد
منظورت رو نمی فهمم.	زن :	زن
یه فکری به خاطرم رسیده.	مرد :	مرد
[گنجه را سمت دیگر اتاق می گذارند.]		
چه فکری؟ دلباز شد، نه؟	زن :	زن
اگه یه کمی بپریمش او ن طرف تر بهتره.	مرد :	مرد
راست می گی. اونطوری، سر راه آشپزخونه هم قرار نمی گیره. چه فکری؟	زن :	زن
همین وضع رو بازی کنیم!	مرد :	مرد
ک دوم وضع؟	زن :	زن
وضع خودمونو.	مرد :	مرد
یعنی چطور؟	زن :	مرد
در شرایطی که خیلی ها مسلکت رو ترک می کنن، گروهی که نمایش «دشمن مردم» اثر «هنریک ایبسن» رو برای صحنه آماده می کنه، بعد از یکسال و نیم تمرین، کارش با بن بست رو به رو می شه.		

ناگهان با بوسه ای او را از خود جدا می کند.]	زن :	هیچی بد تراز این نیست که آدم آگه سرش درد می کنه به سردردش عادت کنه. چون اینطوری حالت خوب نیست ولی نمی فهمه چرا. بیا یه دستی به سر و گوش اینجا بکشیم. ترتیب اسباب و اثاثیه که عوض بشه روحیه آدم هم عوض می شه. (به طرف کاناپه می رود) بیا سر این کاناپه رو بگیر.
[با کشیده شدن کاناپه روی زمین صدای ناهنجاری بلند می شود که عمللاً مرد را وامی دارد بلند شود و سر دیگر کاناپه را بگیرد.]	زن :	گور پدرشون. دو نفری اجراس می کنیم.
گور پدرشون. دو نفری اجراس می کنیم.	مرد :	چه کار می خوای بکنی؟
می خوام بذاریمش او ن طرف.	زن :	همه حرکت هامون بهم می ریزه.
همه حرکت هامون بهم می ریزه.	مرد :	مگه قرار نیست دو نفره اجراس کنیم؟ گنجه رو هم میداریم او ن طرف.
مگه قرار نیست دو نفره اجراس کنیم؟ گنجه رو هم میداریم او ن طرف.	زن :	[کاناپه را سمت دیگر اتاق می گذارند و به طرف گنجه می روند.]
[دو سر گنجه را می گیرند و در حالی که آن را جابه جا می کنند به گفتگوییشان ادامه می دهند.]	مرد :	می گم...
می گم...	زن :	چیه.

زن :	بیا همینطوری که تعریف می کنی این پوسترها رو هم از رو دیوار بکنیم.
زن :	[هر کدام به کدن پونزهای یکی از پوسترها مشغول می شوند.]
زن :	خوب؟
مرد :	زن که خیال می کنه دیگه آب ها از آسیاب افتاده، پیشنهاد می کنه تمثال «رئیس کشور» رو هم که از چند سال پیش روی دیوار جا خوش کرده ...
زن :	(هیجان زده) عجیبه! الان می خواستم همین پیشنهاد رو بکنم.
مرد :	پس معلومه داریم خط رو درست می ریم.
زن :	[زن که در این هنگام تمثال رئیس کشور را از دیوار جدا کرده است، به حالت نیایش زانو می زند.]
زن :	(بالحنی به سیک تاترهای قدیم) ای سرور بزرگ بادها که ما را از ورطه‌ی تباہی اعماق رهانیدی، این بندگانِ رذل و خیانت پیشه ات را در دریای بخشایشِ خویش غرق کن!
مرد :	[می خندند. زن ناگهان از جا بر می خیزد و با نفرت تمثال رئیس کشور را مجاله کرده، به سمت آشپزخانه راه می افتد.]

زن :	خوب؟
مرد :	مرد که از این وضع به شدت فرسوده شده، به زن پیشنهاد می کنه از مملکت برن.
زن :	ولی او تو، ما یکسال و نیمه سراین کار جون می کنیم!
مرد :	نگران نباش، جوهر این نمایش توهین پرده‌ی آخرش. ما کار رو از جایی شروع می کنیم که الان داشتیم می گرفتیم.
زن :	فکر جالبیه، ولی باز می افتم تو چرخ و دنده‌ی مشکلات تصویب متن و اجازه سالن و کوفت و زهرمار.
مرد :	می گیم این همون نمایشه. کارگردان هم مجازه هر بلایی دلش می خواهد سر متن بیاره.
زن :	تو فکر می کنی کسی که تا دیروز سریرست سردخونه اجساد مرده‌ها بوده این چیزها رو بفهمه؟
مرد :	نه. ولی خیلی دلش می خواهد وانمود کنه که می فهمه. قضیه‌ی لباس‌های نو امپراتور که یادته!
زن :	ولی این فکر هنوز به اندازه‌ی کافی ...
مرد :	نداشتی حرفم رو تموم کنم.
زن :	خوب بگو.
مرد :	مرد پیشنهاد می کنه برن به یه کشور دیگه. زن که متوجه شده تصمیم مرد ناشی از خستگی بیش از حد، پیشنهاد می کنه برای تغییر روحیه، وضع داخلی خونه رو عوض کنن.

زنان	: چیه؟	مرد :	آدم که بیخودی خودشو با شاخ گاو در نمی اندازه!
مردان	: داری می برش؟	مرد :	اونم اینایی که هر کدوم شونو بینی چند تا طناب دار با خودش داره.
زن	: جطور؟	مرد :	خیلی خب! پاره اش می کنیم می ریزم تو توالت.
مردان	: کجا می خوای بندازیش؟	زن	: اگه توالت بگیره... آه، خدای من، چه افتضاحی می شه!
زن	: معلومه دیگه: سطل آشغال.	مرد :	[زن لحظه ای می ماند. ناگهان شروع می کند به صاف کردن تمثال.]
مردان	: (باتردید) فکرمی کنی ...	مرد :	فکرمی کنم چی؟
زن	: فکرمی کنی کار درستی باشه؟	زن	: فکرمی کنی کار درستی باشه؟
مردان	: منظورت اینه که برش گردونم سر جاش؟	مرد :	منظورت اینه که برش گردونم سر جاش؟
زن	: نه، منظورم اینه که یه وقت ...	مرد :	نه، منظورم اینه که یه وقت ...
زن	: یه وقت چی؟	زن	: آخه، مدتی یه به این آشغالیه هیچی ندادیم!
مردان	: چه ربطی داره؟	مرد :	(قلم را می گیرد) چی بنویسم؟
مردان	: میگم اگه یه وقت تصادفاً...	زن	: اون شعری که پریشب می خوندی.
زن	: تو فکرمی کنی آشغالیه اینقدر بیکاره که زباله‌ی هر خونه‌ای رو بگرده؟	مرد :	حوصله شوندارم.
مردان	: هر خونه‌ای رو نه!	زن	: چی بود؟ این کشتی‌های بازگونه / زیر نور خیس ماه / اهتزاز پرچم هاست / در اعماق آب.
زن	: مگه ما کی هستیم؟	مرد :	خوب یادت منده.
مردان	: جایی که هر روز یه عده جمع می شند، به هر حال جای مشکوکیه. اگه گفته باشند مراقب ما باشه...	زن	: اصلاً چطوره آخرین جمله‌ی نمایش رو بنویسم؟ « قوی ترین فرد عالم کسی است که از همه تنها تراست. »
زن	: اگر هم گفته باشند، لابد تا حالا فهمیده ما کی هستیم!	مرد :	بد جوری چروک شده. قلم خوب نمی چرخه.

زن :	صبر کن برم اطوبیارم صافش کنم. (به راه می‌افتد.)
مرد :	می‌گم...
زن :	(می‌مانند) چیه؟
مرد :	هیچی.
زن :	چیزی می‌خواستی بگی؟
مرد :	(مکث می‌کند) می‌گم امروز باعچه رو آب ندادیم.
زن :	وقتی خواستیم بریم آب می‌دیم.
زن :	[زن به اتاق دیگر می‌رود. مرد به نقطه‌ای خیره می‌شود]
زن :	زن با اطوبیار می‌گردد. آن را به برق می‌زند. تمثال را روی میز پهن می‌کند، مرد به مرد خیره می‌شود.]
زن :	او تو.
مرد :	چیه؟
زن :	اگه یه وقت ...
مرد :	اگه یه وقت چی؟
زن :	اگه یه وقت تصادفاً بریزن تو خونه ...
مرد :	خب؟
زن :	اونا همه چیزو زیر و رو می‌کن.
مرد :	منتظر؟
زن :	اگه احتمالاً این نوشته توجه شونو جلب که ...؟
مرد :	این که تو شی چیزی علیه مملکت نیست!
زن :	درسته، ولی اگه او نتونن اینو بفهمن ...؟
مرد :	(به تمثال مچاله شده اشاره می‌کند) می‌گم اگه یه وقت ...
مرد :	یوهانا.
زن :	چیه؟
مرد :	(به تمثال مچاله شده اشاره می‌کند) می‌گم اگه یه وقت ...

زنان	: تو چت شده امروز؟	مرد	: هیچی.
زنان	: [زن می خواهد برود، صدای زنگ دو باره بگوش می رسد. باز هم محکم تر و کشیده تراز پیش.]	مرد	: (کلافه) ما چه کسی رو داریم که اینطوری زنگ بزن؟
زنان	: [زن بر می گردد و به تمثال مچاله شده خیره می شود.]	مرد	: [زن بر می گردد و شروع کند به اطو کردن آن.]
زنان	: راست می گی. خیلی طلبکارانه است.	مرد	: تو برو در رو باز کن، من ترتیب اینو می دم.
زنان	: هیچ وقت بچه ها اینطوری زنگ نمی زندند!	مرد	: اگه خبری بود علامت می دم.
زنان	: (با صدایی خفه) تا می تونی دم در معطلش کن.	مرد	: (تمثال را برداشته به مرد می دهد). بیا، تو اینو یه جایی گم و گور کن، من میرم ببینم کیه.
زنان	: می گم ...	مرد	: همینکه تصویر تا حدی صاف شد، می خواهد دو باره آنرا به دیوار بزند که صدای سرفه‌ی مرد و همزمان صدای غریبه‌ای از بیرون او را دستپاچه می کند. از فرط عجله تمثال را سر و نه نصب کرده است. به سرعت متوجه استباهاش می شود و آنرا تصحیح می کند. هنوز تمثال را کاملاً نصب نکرده است که صدای مرد او را از کار باز می دارد. حال تمثال فقط بادو پونز در بالای آن به دیوار آویزان است.
زنان	: آنرا باشند ...	مرد	: ولی جای خالیش روی دیوار مشخصه!
زنان	: بنداش تو اجاق گاز.	مرد	: خب می گیم، می خواستیم خونه رو رنگ کنیم.
زنان	: کورنگ ها؟	مرد	: { زن تمثال را می گیرد و دو باره شروع می کند. به صاف کردن آن. }
زنان	: بسیار خوب، می زنیمش دو باره سر جاش! پونزها رو کجا گذاشتی؟	مرد	: [مرد و مأمور مخابرات داخل می شوند.]

زن :	مأمور :	(در حالیکه به وارسی محل اتصال سیم‌ها مشغول است) دلیل نمی‌شود. یه سیستم غلط میکنه هزار سال هم کار بکنه!	(جانخورده) چه اشکالی؟
مرد :	زن :	اگه کار بکنه که دیگه غلط نیست.	بهشون خبر دادن خط ما خرابه، تو زنگ زدی؟
زن :	مأمور :	بدبختی همین جاست: چون اینطوری، هیچکی متوجه غلط بودنش نمی‌شود.	(به سمت تلفن می‌رود) نه! (در حالیکه گوشی را به گوشش نزدیک می‌کند) تلفن ما ... یعنی چی؟ (بهت زده) این تا امروز صبح کار می‌کرد. (گوشی را می‌گذارد)
مأمور :	مرد :	[زن و مرد گیج و گول کنار هم روی کاناپه می‌نشینند.] (آهسته) عجیبه!	(منظون) همین یه دونه رو دارین؟
مرد :	زن :	(آهسته) یعنی کی زنگ زده؟	(در حالیکه بهت زده گوشی را به گوشش نزدیک می‌کند) بله، یعنی نه.
مأمور :	مرد :	نمی‌دونم.	بله، یا نه؟
مرد :	مأمور :	[سکوت]	نه، یعنی بله، یه تلفن دیگه هم تو اون اتفاقه.
مأمور :	مرد :	شما چرا اسم تونو عوضی نوشته‌یون رو زنگ در؟	[مرد و مأمور مخابرات به اتفاق دیگر می‌روند. زن تند نگاهی به اطراف می‌کند. پونز دیگری را که می‌خواهد به پایین تمثال بزند می‌شکند و شتش را مجروح می‌کند. زن درحالی که چهره اش از درد فشرده شده، شست خون آلوش را می‌مکد. با نزدیک شدن صدای مأمور زن سعی می‌کند حالتی عادی به خود بگیرد.]
مأمور :	مرد :	(جانخورده به زن نگاهی می‌کند) ما عوضی ننوشتم.	(داخل می‌شود) این سیم‌ها چرا از اینجا رد شده؟ شما خودتون اون یکی رو اضافه کردین؟
مرد :	مأمور :	یه ساعت تموم داشتم هی بالا و پائین می‌رفتم. باز خدا پدر همسایه تونو بیامزره: اگه نرسیده بود...	از وقتی که ما اینجا می‌ایم این‌ها همین طوری بوده.
مأمور :	مرد :	زنگ در به اسم ما نیست.	این طرز سیم کشی غلطه!
مأمور :	مرد :	پس به اسم کیه؟	ولی این تلفن چند ساله همین طوری کار می‌کنه.
مأمور :	مرد :	به اسم صاحب اصلی شه.	
مأمور :	مرد :	(بانگاهی شیطنت بار) صاحب اصلیش هم لابد ... (یک چشمتش را می‌بندد و طوری سرش را حرکت می‌دهد که یعنی: زده به چاک!)	
مأمور :	مرد :	اختیار دارین: اگه اینطور بود که ...	

(دستپاچه) آخه می دونین ...
 (با اشاره به تمثال) پیداست که می خواین سر به تن
 طرف نباشه!
 اختیار دارین آقا!
 تغیر، کار خراب تراز او نه که بشه فکرشو کرد. من
 باید همه جا رو بگردم!
 [زن و مرد نگران به هم خیره می شوند.]
 تمام مسیر هایی رو که سیم ازش رد شده.
 بفرمانیں! منزل در اختیار شماست.
 [مأمور مخابرات به راه می افتد: مرد هم بدنبالش].
 (ناگهان برمی گردد) می دونم چه حالی دارید. لابد تا
 یکی در می زنه، بند دل تون پاره می شه!
 ببخشید ممکنه بفرمانید حضرت عالی برای تعمیر تلفن
 آمدین یا ...
 [زن با اشاره‌ی دست مرد را آرام می کند.]
 لابد فکر می کنید که من هم مأمورم!
 [زن و مرد درمانده به هم نگاه می کنند.]
 بذارین یه داستانی رو برآتون تعریف کنم. یه بخشتمامه
 او مدم که برای جشن سالگرد، همه باید بیان تو رژه‌ی
 میدان «نجات ملی». خب همه رفتند: حتا اونایی که
 اگه دستشون بر سه خرخره‌ی طرفو می جوون، و از همه
 هم مضحک تر اینکه هم‌دیگه روزیر دست و پا له

مرد : مأمور :
 مرد : مأمور :
 زن : مأمور :
 مرد : مأمور :
 مأمور :
 مرد :
 مأمور :
 مأمور :
 مأمور :
 مأمور :
 مأمور :
 مأمور :

پس لابد خخ ... (دستش را به طور افقی چند بار به محاذات
 گلو حرکت می دهد که یعنی: پس ترتیب شودادن!)
 [زن و مرد نگران به هم خیره می شوند.]
 بخشین خیلی طول می کشه؟
 شما ناراحتین؟
 نه، خواهش می کنم.
 آخه، هی شست تونو می کنین تو دهن تون.
 [زن با حالتی ناراحت به مرد نگاه می کند، مرد گیج و
 گول به شست خون آلو دز نخیره می شود.]
 آخه داشتم آشپزی می کردم ...
 عجب! میگم بوی سوز میاد.
 [در این هنگام یکی از پوئنزا که خوب به دیوار فرو نرفته
 است، کنده می شود و تمثال که حالا فقط از یک گوشه
 اش به دیوار آویزان است، چندین بار به راست و چپ
 آونگ می شود. هر سه ابتدا به تمثال نگاه می کنند و
 سپس به یکدیگر.]
 (در حالی که وامود می کند سرش به کار خود است) شما ها
 خجالت نمی کشین؟
 آخه، قبل‌جاش زیاد خوب نبود.
 وقتی شما او مدین ...
 وقتی من او مدم، شما داشتین خونه رو رنگ می کردین!
 [زن و مرد جائزه به هم نگاه می کنند.]

می کردند که به رئیس هاشون بگن : « ببینید لطفاً!
خواهش می کنم یادتون نره که ما او مدیم ها! »

[سکوت]

اما من نرفتم!

[زن و مرد به هم نگاه می کنند.]

فرداش منو خواستند.

[هر دو باز به هم نگاه می کنند.]

می دونین طرف چی به من گفت؟ « اون کشافت های
بزدلِ دور، حال آدمو به هم می زنن! من یه موی تورو
نمیدم به صدتاً منه اونا! »

ولی شما از کجا می دونین آقا؟

شما دارین به مردم توهین می کنین.

دیره، بیاین لطفاً بریم سیم ها رو وارسی کنیم.

[مرد همراه مأمور مخابرات پیرون می رود. زن یکی از
پوزرها را بر می دارد و می خواهد به تمثال بزند که مرد

بر می گردد و زن از ترس داش فرو می ریزد.]

(آهسته) خیلی مشکوکه.

الان کجاس؟

توراهرو.

چه کار می کنه؟

داره با چراغ قوه می گرده.

مأمور :

مأمور :

مأمور :

زن :

مرد :

مأمور :

مرد :

زن :

مرد :

زن :

مرد :

زن : کجا رو؟
مرد : همه جارو.
زن : همه جارو؟
مرد : نه!
زن : پس چی؟

[مأمور مخابرات در آستانه‌ی در ظاهر می شود.]

مأمور : داشتین پشت سر من حرف می زدین، نه؟

[زن و مرد که خود را در وضعیت ناگواری حس می کنند، درمانده به هم خیره می شوند. مأمور مخابرات پشت میز می نشیند و شروع می کند به باز کردن دستگاه تلفن. مرد و زن کنار هم روی کاناپه می نشینند.]

مأمور : مسکنه کارتون بیخ پیدا کنه.

يعنى چی؟

(اشاره می کند به دستگاه تلفن) امیدوارم عیب از همین جا باشه.

عجبیه! امروز صبح کار می کرد.

من و شما هم بالآخره تا یه وقتی کار می کنیم.

کی به شما خبر داد؟

یه آدرس به ما میدن، میگن بربد اینجا؛ چه کار داریم
کی خبر داده؟

زن : فکر می کنید خیلی دیگه کار داره؟

زن :	مأمور :	وقت تون رو به همین کارا تلف می کنین که وضع باغچه تون اينه!	مأمور :	چطور؟
زن :	مأمور :	هميشه اين طور نیست.	زن :	همین طوری پرسیدم.
زن :	مأمور :	می دونم، خيلي گرفتارين.	مأمور :	انگار خيلي گرفتارين.
زن :	مأمور :	(از پنجه به بیرون نگاه می کند) به اين باغچه نمی رسین.	زن :	چطور؟
زن :	مأمور :	می دونين، آخه ما مجبوريم نمايش مونو آماده بکنيم.	مأمور :	(از پنجه به بیرون نگاه می کند) به اين باغچه نمی رسین.
زن :	مأمور :	مگه فيل هوا می کنин؟	مرد :	باغچه مال ساختمنه.
زن :	مأمور :	نه، ولی شما که می دونين...	مأمور :	ولی استفاده ش مال طبقه اى اوله.
زن :	مأمور :	چي رو؟	زن :	هرچي می کارييم سبز نمیشه.
زن :	مأمور :	مشکلات رو.	مأمور :	چي می کاريين؟
زن :	مأمور :	کدوم مشکلات؟	زن :	همه چي، اطلسي، نرگس، اقاقيا.
[زن درمانده است. مرد نگران به او خيره می شود.]		مال خاکشه.	مأمور :	مال خاکشه.
[زن درمانده است. مرد نگاه می کند.]		مشکلات ديگه.	زن :	سبز نشده خشك می شن.
[زن درمانده به مرد نگاه می کند.]		لابد اون کار رو هم منه با غبونی تون انجام می دين.	مأمور :	باغچه رسيدگي می خداد.
[زن درمانده به مرد نگاه می کند.]		آخه می دونين، با چندتا بچه ...	زن :	هر روز بهش می رسیم.
[زن درمانده به مرد نگاه می کند.]		مگه چندتا بچه دارين؟	مأمور :	پيداست!!
[زن درمانده به مرد نگاه می کند.]		برای همین میايم اينجا.	مرد :	برای همین میايم اينجا.
[زن و مرد به هم نگاه می کنند. زن برمی خيرد و به طرف		(شاره می کند به تمثال) بله، پيداست!!	مأمور :	(شاره می کند به تمثال) بله، پيداست!!
[زن و مرد به هم نگاه می کنند. زن برمی خيرد و به طرف		تمثال می رود.]	مأمور :	چه کار می خواين بکنин؟
[زن و مرد به هم نگاه می کنند. زن برمی خيرد و به طرف		درستش کنم.	زن :	درستش کنم.

مأمور : چه جور نمایشی کار می کنین؟
 زن : یه نمایش مال قرن نوزدهم.
 مأمور : به چه درد امروز می خوره؟
 مرد : (کلافه) به هیچ درد!
 مأمور : پس چرا کار می کنین?
 مرد : دیگه کار نمی کیم.
 مأمور : چرا جا زدین?
 مرد : ببخشید ممکنه کمی صریح تر باشیم?
 مأمور : از این صریح تر؟
 مرد : فکر می کنم می فهمی منظورم چیه.
 مأمور : نه، نمی فهمم.
 مرد : این یه بازپرسی یه؟
 مأمور : خوش میاد خیلی سرتقی.

[مأمور مخابرات که پیج های دستگاه تلفن را دو باره
 بسته است، در حالی که از زیر چشم مراقب آنهاست
 گوشی را بر می دارد و برای آزمایش شماره ای را
 می گیرد.]
 مأمور : خب دوستان، من دیگه اینجا کاری ندارم.
 زن : شما هم زیاد نگران نباشین، طوری نمی شه. (به راه می افتد)
 زن : درست شد؟
 مأمور : کار از جای دیگه ای خرابه. من میرم سیم هایی رو که از
 بیرون میاد وارسی کنم.

[زن می خواهد او را بدرقه کند، مأمور مخابرات بر می
 گردد.]
مأمور : (اشارة می کند به تمثال) از من می شنوین، اون یه دونه
 پونز رو هم بکنین و خودتونو خلاص کنین! (به زن) این
 روزها مرض های خطرناکی شایع شده. بهتره یه فکری
 به حال شست تون بکنین!
 [مأمور مخابرات بیرون می رود. زن و مرد به هم نگاه
 می کنند. زن پشت سر مأمور مخابرات به راه می افتد.
 مرد چند قدم به سمت در می رود. کلافه بر می گردد و به
 تمثال خبره می شود. عاقبت خودش را روی کانایه رها
 می کند. اندکی بعد زن داخل می شود.]
 زن : رفت.
 [سکوت]

زن : گفت من دیگه اینجا کاری ندارم.
 [سکوت. زن می رود پشت میز و خودش را روی یکی از
 صندلی هارها می کند و غمگین به نقطه ای خیره
 می شود.]
 مرد : یوهانا.
 زن : چیه؟
 مرد : بیا نگاه کن.
 زن : چی رو؟

مرد	:	تمام موهم سفید شده.
زن	:	سخت نگیر.
مرد	:	یوهانا.
زن	:	چیه؟
مرد	:	مگه شکنجه مون می دادن؟
زن	:	چطور؟
مرد	:	که این طور خودمونو به گه کشیدیم؟
زن	:	باید کله خری می کردیم؟
مرد	:	نه.
زن	:	پس چی؟
مرد	:	ما می تونستیم سکوت کنیم.
زن	:	آخه ما دستپاچه شده بودیم.
مرد	:	چرا باید دستپاچه بشیم؟
زن	:	آخه ما داشتیم خیانت میکردیم!
مرد	:	حس می کنم هی دارم کوچیکتر می شم.
زن	:	پاشو بریم.
مرد	:	(خیره به تمثال) حالا می فهمم چرا نمی تونستیم بکنیمش.
زن	:	پاشو بریم.
مرد	:	منه چاقو نه!
زن	:	چی؟
مرد	:	نگاهش.

زنان خودتو خسته نکن. بهتره بریم یه چیزی بخوریم.
 مرد چی داریم؟
 زنان همون چیز همیشگی.
 باز هم کنسرو لویبا! دهنم باز نمی شه.
 مرد می خوای یه کمی مشروب بهت بدم?
 مرد تنهایی حوصله ندارم.
 زنان منم یه کمی باهات می خورم.
 [زن از داخل گنجه یک بطر مشروب و دو عدد گیلاس
 بیرون می آورد.]

زنان با یخ؟
 مرد همین طوری بهتره.
 [زن گیلاس هارا پر می کند.]
 همه چیزو می دونست.
 آره همه چیزو می دونست.
 آدم حس می کرد لخت نشسته جلوی کسی.
 (گیلاش را بالا می اندازد) تو چه ساعتی زنگ زدی به «هولستر»؟
 (گیلاش را بالا می اندازد) هشت صبح.
 مرد پس تا ساعت هشت تلفن کار می کرده!
 زنان منظور؟
 مرد ما که نمی دونستیم تلفن خرابه، پس چه کسی خبرداده؟

زنان	: زن	یعنی چی؟
مردان	: مرد	کافیه آدم خبر بده تو این خونه رفت و آمدهای مشکوکی هست.
زن	: زن	توداری افراط می کنی.
مردان	: مرد	وقتی آدم تا خرخره ش توی گه باشه ...
زن	: زن	آخه چرا باید این کارو بکنه؟
مردان	: مرد	که خودشو از شر ما خلاص بکنه.
زن	: زن	فکر می کنی «نیلس ورسه» اینقدر آدم پستی باشه؟
مردان	: مرد	خب، تخیل آدم هم یه حدّی داره. تا کی می تونه برای غیبت هاش دروغ های تازه سر هم کنه؟ اینطوری وجدان خودشو هم آسوده می کنه!
زن	: زن	که چی؟
مردان	: مرد	که اگه رو صحنه نمی ره، برای اینه که نمی ذارن!
زن	: زن	این که برعکس، می تونه وجدانشو عذاب بدنه!
مردان	: مرد	بدبختانه نمی ده. ما فقط بلدیم با وجدان شقه شده زندگی کنیم. یه بخش رو عذاب می دیم تا بخش دیگه بتونه راحت باشه!
[سکوت. خروشی از دور می خواند.]		
زن	: زن	یکی داره می زاد.
مردان	: مرد	چه طور؟
زن	: زن	وقتی خروشی بی محل می خونه، یعنی که یکی داره می زاد.

زن	: زن	شاید یکی از بازیگرا.
مردان	: مرد	از کجا می دونسته؟
زن	: زن	شاید می خواسته بگه امروز هم نمی تونه بیاد، دیده تلفن کار نمی کنه.
مردان	: مرد	این اوآخر، کدو مشون چنین احساس مسئولیتی داشته؟
زن	: زن	خب، شاید یکی تلفن خراب بوده، اشتباهی شماره ی ما رو بجای شماره ی خودش داده.
مردان	: مرد	یعنی یه تصادف محض؟
زن	: زن	چه میدونم. شاید هم اداره مخابرات یکی از رقم هارو اشتباهی شنیده.
مردان	: مرد	ولی تلفن ما که خراب نبود!
زن	: زن	شاید هم همه ی این ها تصادفاً همزمان شده با خراب شدن تلفن ما.
مردان	: مرد	یعنی همه ی این اتفاقات به نظر تو طبیعیه؟
زن	: زن	راستش ... من هم سر در نمیارم.
مردان	: مرد	حتماً این مرتیکه ی دبنگوز این توطئه رو جور کرده.
زن	: زن	کی؟
مردان	: مرد	«نیلس ورسه»! هیچ فکر کردی چرا چند روزه دیگه نمیاد سر تمرین؟
زن	: زن	لابد اوین مشه بقیه داره سگ دو می زنه برا یه لقمه نون.
مردان	: مرد	شک ندارم که کار کار او نه.

مرد :	زن :	گروهی که با نمایش زندگی «دکتر استوکمان»
زن :	مرد :	می خواهد سنگ حقیقت رو به سینه بزنه، وقتی با دکتر استوکمان واقعی رو برو می شه، سنگسارش می کنه.
مرد :	زن :	همه چیز داره عالی پیش میره.
زن :	مرد :	(به طرف میز و صندلی می رود) بیا کمک کن این ها رو هم بشیم اون طرف.
مرد :	زن :	[مرد گیلاس دیگری بالا می اندازد و بلند می شود، که دوباره چشمش به تمثال می افتد.]
مرد :	مرد :	بذر اول اینو یه کاریش بکنیم.
زن :	مرد :	(به تمثال خیره می شود) می گی بکنیمش یا ... (شش را می مکد)
مرد :	مرد :	شستت چی شده؟
زن :	مرد :	پونز شکست تو دستم.
مرد :	مرد :	(به تمثال خیره می شود) هیچ فکر نمی کردم یه چشم زیبا می تونه اینقدر هم ترسناک باشه.
زن :	مرد :	(می خندد) مخصوصاً حالا که کج هم هست. انگار داره چپ چپ به آدم نگاه می کنه.
مرد :	مرد :	راستی، ما چرا اینوزدیم اینجا؟
زن :	مرد :	پیشنهاد «نیلس ورسه» بود.
مرد :	مرد :	منظورم اینه که چرا بعداً برش نداشتم؟
مرد :	زن :	(با خنده ای شیطانی) مگه حالا می تونیم؟!

مرد :	شاید هم گاو ماست که داره می زاد!
زن :	شاید هم این یارو واقعاً مأمور مخابرات باشه!
مرد :	با این رفتار مشکوک؟
زن :	مگه تو نمایش ما همه به «دکتر استوکمان» مشکوک نمی شن؟ صراحت بیش از حد همیشه همین طوره.
مرد :	یعنی تو اینقدر خوشبینی؟
زن :	بدبختانه بله!
مرد :	بدبختانه؟
زن :	بله بدبختانه؛ چون وقتی افرادی پیدا می شن که تا این حد پابند حقیقت اند، یعنی جامعه نسبت به حقیقت بی اعتنایست.
مرد :	(با درخششی شیطانی در چشم ها) پس امروز ما جنایت بزرگی مرتكب شدیم یوهانا!!
زن :	(با درخششی شیطانی در چشم ها) بله اوتو، ما جنایت بزرگی مرتكب شدیم!
مرد :	(گیلاشت را بالا می برد) تو زن عجیبی هستی یوهانا!
زن :	(گیلاشت را بالا می برد) «بیش از آن که خروس بانگ بزند، تو سه بار انکار خواهی کرد!»
مرد :	چه ایده درخشنانی!
زن :	می بینی اوتو؟
مرد :	بله می بینم یوهانا. همه چیز داره رو براه می شه.

شاید هم ما تحت نظریم و خودمون خبر نداریم.
 اگه اون مرتیکه‌ی پست کار خودشو کرده باشه، حتماً
 هم همین طوره!
 کدوم مرتیکه؟
 نیلس ورسه!
 نکنه بچه‌ها زودتر از ما خطر رو حس کردند و اگه
 دیگه نمیان به این دلیله?
 حالا می فهم چرا آشغالیه چند روز پیش اینطوری با من
 رفتار کرد.
 چطوری رفتار کرد؟
 با لحنی که اصلاً دوستانه نبود گفت: آقای مهندس،
 منه اینکه این روزا خیلی گرفتارین!
 شاید منظورش این بوده که انعامشو ندادی.
 با اون لحن؟
 فکر می کنی منظورش چی بوده?
 رفت و آمد های زیاد ما.
 از کجا می دونه؟ اون که همیشه صبح زود میاد؟
 لابد از آشغالهای زیاد مون. هموون موقع داشت کیسه
 زباله‌ی ما رو می گذاشت تو گاریش.
 من هم مدتیه حس می کنم فضای کوچه طبیعی نیست.
 رفت و آمد های مشکوکی می بینی؟

زن : زن
 مرد : مرد
 همین که نمی تونیم خودمونو از شرش خلاص کنیم یعنی
 که یه چیزی هست!
 چه چیزی?
 ما خطر رو دست کم گرفتیم.
 یعنی می گی بذاریمش باشه?
 مسئله این نیست.
 پس چی?
 همه چیز مشکوکه و ما داریم خودمونو با خیال های
 احمقانه دلخوش می کنیم.
 منظورت به مأمور مخباراته؟
 معلومه! تلفن ما تصادفاً خراب میشه، یکی دیگه تصادفاً
 شماره‌ی ما رو به جای شماره‌ی خودش به مخابرات
 می ده، تصادفاً شرکت مخابرات سریع دست به کار
 می شه، اسم ما روی زنگ در نیست اما تصادفاً مأمور
 مخابرات با یکی از همسایه ها رو به رو می شه، تصادفاً
 مأمور مخابرات آدم فضولیه و به همه چیز ما کار
 داره! مگه می شه اینهمه علامت مشکوک رو ندیده
 گرفت!

زن :	ما که دیگه چیزی نداریم! چند بار بکنیم؟
مرد :	آره، ولی اگه خونه تحت نظر باشه؟
	[زن به تمثال خیره شده است.]
زن :	این عکس بد جوری داره سنگینی می کنه. مدتی بود فراموشش کرده بودیم.
مرد :	حالا دیگه هر طرف می ری فضا انگار پراز شیشه های نوک تیزه.
زن :	چطوره یه زنگی بزنیم به شرکت مخابرات؟
مرد :	که چی؟
زن :	بینیم مأموره واقعاً از طرف او نا اومده بوده؟
مرد :	فکر می کنم بشه رو جواب او نا حساب کرد؟
زن :	بالاخره می شه پی به یه چیزایی برد.
مرد :	تلفن که خرابه.
زن :	شاید درست شده باشه. (به طرف تلفن می رود و گوشی را به گوشش نزدیک می کند) کار می کنه. اصلاً چطوره بهشون بگیم تلفن ما خرابه!
مرد :	ولی او نا می فهمند که خراب نیست.
زن :	خب، تلفن رو از پریز می کشیم.
مرد :	اونوقت چه جوری زنگ بزنیم؟
زن :	(گوشی را روی تلفن می گذارد) از بیرون.
مرد :	ولی اگه دو باره همون مرتبکه رو بفرستن ...

زن :	نه، ولی یه چیزی تو فضا هست که تهدید کننده است. می دونی دیروز بقاله چی بهم گفت؟
مرد :	نه.
زن :	شیشه های خالی شیر رو که دادم، یکی شو برداشت صاف گرفت جلو چشم و گفت: شما چیز خاصی تو این شیشه ها می ریزین؟
مرد :	خیلی کشیف بود؟
زن :	نه. ولی خب یادمون رفته بود یه آبی تو شون بگردونیم.
مرد :	هیس!
	[هردو گوش می ایستند. مرد آهسته به طرف در ورودی می رود و گوش می خواباند.]
مرد :	می شنوی؟
زن :	صدای پاست.
مرد :	چقدر هم زیاداند.
زن :	شاید بالائی به است، مهمون داره.
مرد :	اون که دیگه باکسی رفت و آمد نمی کنه؛ فقط شب تا صبح جسد می بره و میاره.
زن :	خداکنه اومده باشند سراغ اون.
مرد :	هنوز دارن میان.
زن :	به نظر طبیعی نمیاد.
مرد :	(به طرف پنجره می رود و سرک می کشد) چطوره یه خونه تکونی ای بکنیم؟

زن : حالا ما با هاشون بازی می کنیم!
 مرد : این کار خطرناکه!
 زن : ما از او نا احمق تر نیستیم.
 مرد : (خیره به تمثال) ولی آگه یه وقت ...
 زن : آگه یه وقت چی?
 مرد : آگه اون دفعه متوجه نشده باشه ...
 زن : چی رو متوجه نشده باشه?
 مرد : (باشاره به تمثال) فکر می کنن عمدتاً کردیم. چشماشو
 ببین، راست میگی. با باقوری شده.
 مرد : کاغذ بدجوری شکسته.
 زن : فایده ای هم نداره بیشتر صافش کنیم.
 مرد : پس بهتره با آتیش بازی نکنیم.
 زن : ولی آگه همون موقع فهمیده باشه چی?
 مرد : کارمون ساخته است!
 زن : میگی چه کار کنیم?
 مرد : نمی دونم، شاید بهتر باشه یه تمثال دیگه پیدا کنیم،
 یه تمثال نو.
 زن : آگه نو باشه بد تره! می فهمن تازه زدیم.
 مرد : خب چه اشکالی داره?
 زن : معنیش اینه که تا به حال تو خونه مون تمثال نداشتیم!

مرد :	وقتی کسی تو اون بگیر و بیندها تمثال تو خونه ش
زندگانی باشه، حالا که زده، معنیش اینه که از روی	
ضمیمیت زده.	
مرد :	می تونه هم معنیش این باشه که آدم یه کار بدی کرده!
مرد :	آره، ولی ...
مرد :	ولی چی؟
مرد :	اگه این مرتبه مأمور اونا باشه ...
مرد :	خب؟
مرد :	اون گزارش همه چیزو داده!
مرد :	راست میگی.
مرد :	تازه، اگه یه تمثال نو بزنیم، این یکی رو چطوری باید
مرد :	سر به نیستش کرد؟
مرد :	باز برگشتم سر جای اول مون.
مرد :	سکوت. مرد به طرف در خروجی می رود و گوش
	[می ایستد.]
مرد :	(آهسته) می شنوی؟
زن :	(گوش می ایستد) آره، هنوز دارن میان.
مرد :	گمونم محاصره شدیم.
زن :	ما که کاری نکردیم.
مرد :	آره، ولی هر کاری ممکنه جرم باشه.
	[زن به طرف پنجه ره می رود. مرد کنار او می ایستد و
	سرک می کشد.]

زن : چقدر ماشین تو کوچه هست.
 مرد : می بینی؟ همه شون هم یه مدل اند.
 زن : یکی دیگه هم او مد.
 مرد : همه شون هم مرد اند.
 زن : لباساشون هم یه جوره.
 مرد : دارن میان تو ساختمنون ما.
 زن : شاید مهمونی باشه.
 مرد : شاید هم دارند خونه رو محاصره می کنن.
 زن : چطوره درو باز کیم و یه سر و گوشی آب بدیم؟
 مرد : بدتره. اگه بفهمن ترسیدیم معنیش اینه که یه کار بدی
 کردیم.
 زن : تو به کسی چیزی نگفتی؟
 مرد : چه چیزی؟
 زن : چیزی که خطرناک باشه؟
 مرد : ما چه چیزی داریم که خطرناک باشه؟
 زن : ما باید خودمونو آماده بکنیم.
 مرد : فایده نداره.
 زن : چرا؟
 مرد : همیشه یه چیزی هست که نشون بده گناهکاری.
 زن : به همین دلیل باید خودمونو آماده بکنیم.
 مرد : فایده نداره، اون همه چیزو می دونست.

زن :	بنظر تو کار بدی کردم وقتی حرف از مشکلات زدم؟
مرد :	چرا گفتی ما سه تا بچه داریم؟
زن :	می خواستم فکر کنه منظور مشکلات شخصیه.
مرد :	ولی اون فهیم دروغه.
زن :	می خواستم حرف قبلی مو ماست مالی کنم.
مرد :	ما که اطلسی نمی کاریم، چرا دروغ گفتی؟
زن :	سبز که نمی شه.
مرد :	مسکنه بگن چرا چیزی رو می کارین که سبز نمی شه؟
زن :	ما که نمی کاریم.
مرد :	ولی باغچه رو که آب می دیم!
زن :	خب اگه این کارم نکنیم که خفه می شیم.
مرد :	بهتره اینجا ها رو یه نگاهی بکنیم، شاید میکروفونی، چیزی کار گذاشته باشند.
زن :	راست می گی.

] هردو شروع می کنند به نگاه کردن سقف و زوابایای
 دیوار. مرد ناگهان انگار فکری به خاطرش رسیده باشد
 به طرف تلفن می رود و با حالتی مظنون آن را از روی میز
 بر می دارد. در حالی که با نگاهی پیروزمندانه می خواهد
 به زن اطمینان بدهد که به هدف نزدیک شده، آنرا بالا
 می برد تا زیرش را وارسی کند. در همین لحظه تلفن زنگ
 می زند. مرد ترسیده تلفن را تقریباً روی میز رها می کند.
 تلفن همچنان زنگ می زند. زن می رود گوشی را

زنگ زدین همین رو بگین؟
نخیر، می خواستم آزمایش کنم خط تون درست شده
یانه.

می بینین که درست شده!
اگه اینطوری ادامه بدی، خط تونو قطع می کنم ها!
هر غلطی می خوای بکن!

[مرد با عصبانیت گوشی را روی تلفن می کوبد و می رود
به سمت کاناپه. هنوز ننشسته است که صدای مأمور
مخابرات - علیرغم قطع شدن ارتباط - او را از جا می
پراند. حالا صدا بیش از پیش تقویت شده است.]

یواش تر، آقا! گوشم درد گرفت!

[مرد وزن حیرت زده به هم خیره می شوند.]

(بالحنی خودمانی) این طوریش رو دیگه ندیده بودی،
نه؟ (بشدت می خندد) خب، هرجی باشه من کارم
مخابراته! (باز می خندد. ناگهان بالحنی جدی و کمی تهدید
آمیز) ولی حالا خودمونیم، تو خایه شو داری همیشه
اینطور فرص وایسی یا فقط وقتی پا رو دمبت میدارن
جسور می شی؟

(برافروخته به زن نگاه می کند) مُدِب باشید آقا! مثلاً
اینجا یک خانم حضور دارن!
می بخشین چاک دهنم رو کشیدم، ولی این دلیل نمی شه
که حرف منو به طاق بکوی.

مرد :
مأمور :

مرد :
مأمور :

مرد :

مأمور :

مأمور :

مرد :

مأمور :

بردارد.]
بهتره برش نداریم.
شاید هنریشه ها باشند!

گور پدر هنریشه ها! ساعت دوازده و نیمه، تو هنوز
منتظری که اونا بیان؟
شاید از خارج باشه؟!

[هر دو مدتی به هم خیره می شوند. تلفن همچنان زنگ
می زند. مرد ناگهان برمی خیزد و گوشی را بر می دارد.]

بله!

داشتین پشت سر من حرف می زدین، نه؟
شما کی هستین؟
دلت می خوداد باور کنم به این زودی منو فراموش
کردین؟

شما از جون ما چی می خواین آقا؟
چرا شما اینقدر دستپاچه این؟

منتظورت چیه آقا؟
گمان می کم منظورم روشن باشه.
خب، فرمایش؟

این لحن، برای تشکر از کسی که یک ساعت تمام جون
کنده تا خط شما رو روبرا کنه، لحن چندان مناسبی
نیست.

[هردو بی اختیار از پنجره به بیرون سرک می کشند.]
بیخود به خودتون رحمت ندین. اگه من این رو به رو هم باشم، با این درختی که جلوی خونه است که نمی تونین منو ببینین!

[هردو از پنجره سرشان را بیرون می کنند و رو به بالا سرک می کشند.]
(به حالت پچیجه) یعنی اون رو برونه؟
(به حالت پچیجه) ممکنه پشت اون درخته باشه.
یعنی تمام این مدت مراقب ما بوده؟
بله، درست حدس زدین.

[زن با خشم پنجره را می بندد و پرده ها را می کشد.]
(آهسته و بالحنی خودمانی) مرسى!

[مرد و زن درمانده به هم نگاه می کنند. سکوت.]
از ما چی می خوای؟
هیچی.
پس چرا راحت مون نمی ذاری؟
من فقط می خواستم کمک تون کنم.
ما احتیاج به کمک نداریم!

پس چرا یه ساعته هی این پا و اون پا می کنین?
(به زن چشمک می زند) دارین از چی حرف می زنین؟
شوختی گرفته؟

مأمور :

زن :

مرد :

زن :

مأمور :

مأمور :

زن :

مأمور :

مرد :

مأمور :

مرد :

مأمور :

مرد : منظورتون چیه؟
مأمور : خودت بهتر می دونی! الان یه ساعته دوتایی ایستادین جلوی اون و هی این پا و اون پا می کنین. د بکنیدش دیگه!

[مرد و زن ترسیده به هم نگاه می کنند. نگاهان هردو به سرعت از جا بلند می شوند و به اطراف سرک میکشند]
مأمور : دنبال چی می گردین؟

[مرد با خشنوت تمام تلفن را از جا می کند و به گوشه ای پرت می کند.]
مرد : خفه شو لعنتی!

[با وجود کنده شدن سیم و پریز، صدای مأمور مخابرات همچنان به گوش می رسد. اما باشدتی بیش از پیش.]
مأمور : خانم، شما که عاقل ترین یه چیزی بهش بگین.

[زن وحشت زده خودش را به دیوار می چسباند و به مرد خیره می شود.]
مأمور : دیگه قرار نیست شما هم بترسین. آدمهای منه تو اگه بترسن، از هر نخ سیاه و سفید برا خودشون یه افعی می سازن.

[آن دو وحشت زده به هم نگاه می کنند و بی اختیار به هر سو سرک می کشند.]
مأمور : چه فرقی می کنه صدای من چطور و از کجا میاد؟ فرض کنین من درست همین رو بروی شمام.

مأمور : اینقدر فس فس نکنیں. کاری رو کہ می خواستین،
 انعامش بدین دیگه.
مأمور : (باتذبذب) ما می خواستیم کمی خونه رو مرتب کنیم!
مرد : نه دیگه، نشد!
مأمور : ما می خواستیم ...
زن : بارک الله، انگار تو عاقل تری.
مأمور : ما می خواستیم ... (به مرد نگاه می کند، بالبختی کودکانه و
 حاکی از شرم) ما می خواستیم ... ما می خواستیم خودمونو
 از شرش خلاص کنیم!
مأمور : نمی ترسین حرفاتون ضبط بشے?
 [مرد وزن وحشت زده به هم خیره می شوند.]
مأمور : شاید میکروفونی، چیزی تو دیوارها باشه!
 [مرد خشم آلود به زن نگاه می کند، هردو شروع می کنند
 به وارسی زیر تلفن، زیر میز، روی دیوارها و هر گوشه ای
 که بتوان میکروفونی را مخفی کرد.]
مأمور : چقدر از این بالا وضع شما غم انگیزه!
 [هردو بی اختیار به بالا نگاه می کنند و سپس مستاصل
 به هم پناه می برند.]
مأمور : از همین ترس شمامست که اون هی گنده ترمی شه. دلم
 می خواست بگم چه کار کنیں، ولی بی فایده است.
 چون اونوقت عادت می کنین از من بترسین.

زن : ما شوخی مون گرفته یا شما؟
مأمور : خودتون بهتر می دونین دارم از چی صحبت می کنم!
مرد : منظورتون ...
مأمور : داری راه میای.
زن : ولی ما قصد خاصی نداشتیم.
مأمور : پس چرا اونو کندين؟
زن : ما می خواستیم اونو یه جای بهتر بزنیم.
مأمور : پس چرا مچاله ش کردین؟
مرد : (به زن) بی فایده است.
مأمور : بله، بی فایده است.
زن : از ما چی می خوای؟
مأمور : بذارین کمک تون بکنم.
مرد : می گی چه کار کنیم؟
مأمور : چرا همیشه می خواین یکی دیگه برآتون تصمیم بگیره؟
زن : (کلافه) خب، ما که داشتیم خودمون تصمیم می گرفتیم!
مأمور : شما به این می گین تصمیم؟!
مرد : خب، ما مجبوریم عواقب هر چیزی رو بستجیم.
زن : شما که میدونین!
مأمور : اینجور عاقبت اندیشی ها مشه دست و پا زدن تو یه
 باطلقه!
زن : خب شما می گین چه کار بکنیم؟

مرد : قطع کرد!

[زن از جا بر می خیزد. چشمانش از آتش جنون جرقه می زند. آرام به طرف تمثال راه می افتد. مقابل آن می ایستد. ناگهان چنگ می زند و تمثال را از دیوار می کند. اما بجای آن تمثال دیگری درست به همان شکل ظاهر می شود. زن حیرت زده به مرد خیره می شود. دوباره چنگ می زند و آن را از دیوار می کند. باز به جای آن تمثال دیگری ظاهر می شود. باز چنگ می زند، باز تمثال دیگری ظاهر می شود. زن با اراده ای جنون آمیز به کارش ادامه می دهد. رفته رفته کف صحنه از تمثال های کنده شده پر می شود. زن خسته و مأیوس دست از کار می کشد و میان انبوه کاغذهای کف صحنه به زانو در می آید. مرد که در تمام این مدت حیرت زده شاهد ماجرا بوده است، کنجدکاو پیش می رود. دستش را دراز می کند. اما هنوز تمثال را لمس نکرده است که باران سنگ شیشه های پنجره را خرد می کند. همزمان با صدای بورخورد سنگ ها با در و دیوار، صداهای بچه گانه از بیرون فریاد می کنند: «مرگ بر خائین!» «مرگ بر خائین!». آن دو بی اختیار خود را به دیوارهای جانبی می چسبانند. رفته رفته صداها دور می شوند. سکوت.]

زن : (مستاصل) پس ما رو به حال خودمون بذار.

مرد : بل، بهتره دیگه رفع زحمت کنم. زنگ زده بودم ببینم خط تون کار افتاده یا نه. (سکوت) یه چیزی رو هم بذارین دوستانه بهتون بگم. با اون یارو هر کاری می خواین، بکنین، ولی نندازینش تو اجاق گاز!

مرد : [هر دو به هم خیره می شوند.] چرا؟

مرد : مأمور : خب دیگه!

زن : اون جا دوربینی، چیزی هست؟

مرد : مأمور : سعی کنین یه کمی هم خودتون فکر کنین!

زن : [زن به سرعت به طرف آشپزخانه می رود.]

مرد : مأمور : نگاه کن! رفت ببینه تو اجاق گاز دوربین هست یا نه!

مرد : مأمور : [زن مستاصل بر می گردد. سکوت سنگین.]

مرد : مأمور : خب دیگه، بهتره من برم.

مرد : مأمور : [سکوت] بازهم با ما تماس می گیرین؟

مرد : مأمور : نه!

مرد : مأمور : چرا؟

مرد : مأمور : شماها آدم بشو نیستین.

مرد : مأمور : [سکوت. مرد بر می خیزد و ابلهانه گوشی تلفن را برداشته به گوشش نزدیک می کند.]

کند، و با آن که قلباً مایل نیست، جرئت نمی کند
متنفذین را برنجاند.

مرد : (نامه را پاره می کند) برای ما اهمیتی ندارد یوهانا، ما
از اینجا می رویم، می رویم به آمریکا.

زن : بله، اوتو، ما از اینجا می رویم.
[ناگهان زن خود را در آغوش مرد رها می کند و بغضش
می ترکد.]

مرد : کی او مده؟
زن : پریروز.

مرد : چرا زودتر نگفتی؟
زن : جرئت نمی کردم.

مرد : «جرئت نمی کردم!»
زن : تو که منو سرزنش نمی کنی؟

مرد : چرا باید تو رو سرزنش کنم.
زن : نمی خواستم از پا درت بیاره.
مرد : عیسی نداره.

زن : حالا دیگه با وجود ان آسوده می ریم.
مرد : بله، «با وجود ان آسوده»!

مرد : یعنی ما داریم خیانت می کنیم؟
زن : دست خودمون نیست. ما هر کاری بکنیم خیانته.

[زن از جیبش دو چشم بند بیرون می آورد. یکی را به
چشم مرد می زند و دیگری را به چشم خودش.]

مرد : (درمانده) می بینی یوهانا!
زن : بله، می بینم، اوتو.

[مرد آرام شروع می کند به جمع کردن سنگ ها از کف
اتاق.]

مرد : (با حالتی مثل خوابگردها) من این سنگ ها را به یادگار
نگه می دارم. مثل یک کنج تا «فره دریک» و «والتر» هر
روز ببینند. وقتی بزرگ شدند، از من به ارث ببرند. این
دختره ... اسمش چیست؟ دختر خدمتگار را می کویم که
رفته بود پی شیشه بر، هنوز نیامده؟

زن : (آرام بر می خیزد. مثل خوابگردها) چرا، آمده. اما شیشه بر
کفته که امروز نمی تواند بیاید!

مرد : می بینی؟ شیشه بر هم جرئت آمدن ندارد!
زن : دختره هم همین را میگوید شیشه بر از ترس همسایه ها
هیچ وقت نمی آید. (روبه اتاق دیگر صدا می زند). چه
می خواهی دختر؟ حالا می آیم. (می رود به اتاق دیگر و
برمی گردد). اوتو، یک کاغذ برایت رسیده (برخلاف آغاز
نمایش، این بار، نامه ای را که پاکت آن قبلًا باز شده، به مرد می
دهد)

مرد : بینم. (در حالیکه با حیرت به زن نگاه می کند، نامه را می
گشاید) از کیست؟

زن : (با بغض) از صاحب خانه. اخطار کرده که خانه را
تخالیه کنیم. نوشته جرئت ندارد با نظر مردم مخالفت

حتماً خیلی زجر کشیدی.
 از همه بدتر اینکه، تو هی دنیال من می رفتی این طرف
 و اوون طرف: می رفتی تو خیابونا، می رفتی پیش
 پلیس، می رفتی تو بیمارستان، می رفتی دم زندونا.
 طنکی یوهانا.
 من همونطور که داشتم از بوی گند و کشافت خفه
 می شدم، بورومی دیدم که هی سگ دو می ری این
 طرف و اوون طرف و تو دلم می گفتمن: خدایا، این چرا یه
 ذره تعیل نداره!
 فهمیدنش آسون نود.
 اوتو، قول می دی?
 که چی?
 که آگه دو باره گم و گور شدم، تخیلت رو به کار
 بندازی?
 باشه قول می دم.
 [خروسی از دور می خواند].
 پاشو دیگه باید راه بیفتیم؟
 کجا?
 منه اینکه هر دفعه نادت می ره.
 آخه هنوز تاریکه.
 حالا دیگه پیداشون می شه.

[خروسی از دور می خواند. مرد چترش را مثل عصا به

زن : عیبی نداره، عوضش می ریم یه جایی که دیگه ترس
 معنی نداره.
 مرد : ما هرجا بریم ترس مونو هم با خودمون می بریم:
 زن : اوتو، خواهش می کنم.
 مرد : اونجا از آزادی خواهیم ترسید.
 زن : یعنی، ما خلاصی نداریم?
 مرد : مسئله این نیست.
 زن : چرا می خوای منو نامايد کنی?
 مرد : می خوام دچار توهمنشی!
 زن : پس ما چه کار باید بکنیم?
 مرد : نمی دونم. هر کسی برای زنده موندن سعی می کنه
 فضایی رو که تو ش بزرگ شده حفظ بکنه. ما تو مقعد
 دنیا بزرگ شدیم!
 زن : اوتو.
 مرد : چیه.
 زن : من دیشب یه خواب دیدم.
 مرد : خواب؟
 زن : به خواب وحشتاک!
 مرد : چه خوابی؟
 زن : خواب دیدم به اژدهای گنده اومد و یه هونی منو قورت
 داد تو شکمش.

دست می‌گیرد.]

- مرد : یوهانا.
زن : چه؟
مرد : تازه‌گی ها یه چیزایی رو قبر من سبز شده.
زن : چی؟
مرد : یه گلهای ریز، شبیه گلهای اون دامت که خینی دوست داشتم.
زن : فردا که او سدیم، چند تا شو با خودسون می‌اریم اینجا.
مرد : آره، شاید سبز شد.

[از کنار تمثال رد می‌شوند، مرد لحظه‌ای می‌ایستد.
نامیدانه دستش را دراز می‌کند و با سردوانگشت-
انگار محض امتحان- آرام تمثال را از یک گوشه اش
می‌گیرد و از دیوار جدا می‌کند. تمثال به آرامی می‌
افتد. بجای آن همچنان تمثال دیگری بر دیوار است.]

پاریس - ژوئن ۱۹۹۲

بخشی از نمایشنامه «دشمن مردم» اثر هنریک ایلسن، که در اثر حاضر بازی می‌شود، از ترجمه دکتر امیرحسین آریانپور برگرفته شده است. حذف پاره‌ای از گفتگوها و بعضی تصرفات جزئی در آن بخش، بنا به ضرورت و بوسیله نویسنده صورت گرفته است.